

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАУЧНОТО ЖУРИ,
ОПРЕДЕЛЕНО СЪС ЗАПОВЕД №Р-109-287/11.07.2025г.
НА РЕКТОРА НА МУ-ВАРНА

СТАНОВИЩЕ

**от професор д-р Цветелина Валентинова Митева, д. м.
Ръководител катедра „Обща медицина, съдебна медицина и
деонтология”
Факултет „Обществено здраве”
на Медицински Университет – Плевен**

по процедура за придобиване на ОНС „доктор“ по докторска програма
„Обща медицина”, професионално направление 7. Здравеопазване и спорт,
професионално направление 7.1. Медицина

Автор: д-р Даниела Красиминова Костадинова

Тема: Мениджмънт на пациенти с алкохолна зависимост в общата
медицинска практика

Научен ръководител: доцент д-р Жения Русева, д.м., Медицински
Университет “Проф. д-р Параскев Стоянов”-Варна

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Представеният ми за рецензиране дисертационен труд е предназначен за обсъждане от научно жури, определено със заповед №Р-109-287/11.07.2025г. на Ректора на МУ-Варна. Получих всички необходими документи по процедурата.

Д-р Костадинова е завършила Медицински университет „Проф. Д-р Параскев Стоянов” гр. Варна като магистър по медицина през 2015г., специализира „Обща медицина” към Медицински университет „Проф. Д-р Параскев Стоянов” гр. Варна от 01.02.2016г. до 28.02.2019г., когато придобива специалност по Обща медицина в системата на здравеопазването. Докторант е в задочна форма на обучение към Катедра по Обща медицина Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов” гр. Варна в периода: 01.02.2023г. до 31.03.2025г. Работи като лекар – ординатор в Спешно отделение МБАЛ „Св. Иван Рилски” и в ЦСМП гр. Разград и гр. Исперих. В момента е управител и общопрактикуващ лекар в „Даниела Медика – АПМП – ИГ” ЕООД гр. Разград.

2. Актуалност на тематиката

Увеличаването на консумацията на алкохолни напитки в почти всички страни на света оказва неблагоприятно влияние върху здравето и социалния живот на огромна част от съвременното общество. Значението на алкохолния проблем под формата на рискова алкохолна консумация, алкохолна зависимост или хронична алкохолна болест за общата медицинска практика е много голямо. Общопрактикуващият лекар е основно звено по отношение на извършването на скринингови програми за рискови фактори и социално значими заболявания. Това определя основната му роля в ранното откриване и диагностициране на алкохолната зависимост, както и рисковите фактори за развитието ѝ.

3. Познаване на проблема

Докторантката познава добре представяния проблем. Анализирани са 131 литературни източника, от които 78 на английски, а останалите 53 - на български език. Част от използваните литературни източници (приблизително 20%) са от последните пет години. Проученият литературен материал е представен аналитично и задълбочено, което показва умения за извършване на компетентен анализ на използваната литература.

4. Методика на изследването

Основните методи за събиране на информацията са анкетният, лабораторният и документалният, които са често използвани при подобни проучвания и съответстват на заложената цел. В наблюдението са обхванати 610 лица над 18 години, разпределени в 7 възрастови групи – 18-24г., 25-34г., 35-44г., 45-54г., 55-64г., 65-74г. и над 75 години. Направена е характеристика на алкохолната консумация, ехографска диагностика на черния дроб и са отчетени стойностите на чернодробните показатели АСАТ, АЛАТ и ГГТ на лицата, включени в провежданото клинично проучване. За анкетното проучване са използвани част от въпросите на теста AUDIT и допълнителни, авторски въпроси.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Дисертационният труд съдържа 150 страници вкл. библиография и 3 приложения, онагледен е с 39 таблици и 40 фигури. Структуриран е правилно като съдържа всички общоприети раздели и части. Литературният обзор е в достатъчен обем и добре представен, целта е да се установи честотата на рискова алкохолна консумация сред изследваната популация, физическите и психически увреждания от алкохолната зависимост и разработването на модел за проследяване и диспансеризация на установените рискови и зависими лица в рамките на общата медицинска практика. Ясно и конкретно са определени задачите на изследването.

Изследователските методи, схемата на провеждане на проучването и методите за определяне на участниците са подходящо подбрани и подробно описани.

Резултатите от изследванията показват значима честота на алкохолна консумация сред изследваната популация. Установен е висок брой лица с рискова алкохолна консумация, алкохолна зависимост и хронична алкохолна болест, както и настъпили психични и физични увреди при лицата с алкохолна зависимост. Доказана е статистически значима силна зависимост между алкохолната употреба и пола, както и по-слаба зависимост между възрастта и алкохолния прием. Доказана е необходимостта при профилактичните прегледи, както и при прегледите във връзка с някои оплаквания на пациентите, насочено да се търсят прояви на злоупотреба с алкохол и наличието на алкохолна болест. Предложен е комбиниран скринингов метод за диагностика на алкохолната зависимост в общата медицинска. Потвърдена е връзката между скрининговата анкета, биохимичните показатели и ехографската диагностика на черния дроб. Доказана е ползата от паралелното им използване в доболничната помощ за оптимална чувствителност и специфичност при диагностицирането на свързаните с алкохолната употреба клинични отклонения. Предложен е удобен и лесен за използване алгоритъм за откриване и диспансеризация на алкохолно зависими лица в Общата медицинска практика .

Приносите на научния труд са в теоретичен и в практически аспект.

В теоретичен аспект е събрана аналитична информация за рисковата алкохолна консумация, алкохолната зависимост и хронична алкохолна болест в изследваната популация. Потвърдена е ролята на рисковата алкохолна консумация и алкохолната зависимост за настъпването на психо-соматични увреди и развитието на социално значими заболявания. Потвърдена е сигнификантната зависимост между повишената алкохолна употреба, чернодробната патология и паралелното развитие на психични и физични увреди, както и ролята на скрининговите тестове, изследването на ГГТ и ехографската диагностика в откриването и развитието на алкохолната зависимост.

В приложен аспект е разработена оригинална комплексна методика за скрининг на алкохолна злоупотреба и зависимост. Разработен е и оригинален въпросник и скала за оценка към него за откриване на пациенти с рискова алкохолна консумация, алкохолна зависимост и хронична алкохолна болест.

Въз основа на статистически значимия доказателствен материал от проучването е разработен цялостен модел за мениджмънт на пациент с алкохолна зависимост в общата медицинска практика.

6. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта.

Публикациите на д-р Красиминова представят основните резултати от направените изследвания. Докторантката е представила три пълнотекстови публикации, едно от които в списание с SJR и е реализирала две участия в научни конференции, свързани с дисертационния труд.

Авторефератът отговоря на нормативните изисквания.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд на д-р Даниела Красиминова Костадинова отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника за развитие на академичния състав на МУ-Варна. Той съдържа научни и приложни резултати, които представляват принос в науката и показва, че д-р Костадинова притежава необходимите теоретични знания и професионални умения за самостоятелно провеждане на научно изследване по научна специалност **Обща медицина**.

Предвид тези обстоятелства считам, че представеният дисертационен труд отговаря на всички нормативни изисквания и подкрепям присъждането на научната и образователна степен „Доктор“ на д-р Даниела Костадинова.

20.08. 2025 г.

Рецензент:

Проф. д-р Цветелина Валентинова, д.м

Заличено на основание чл. 5,
§1, 6. „В“ от Регламент (ЕС)
2016/679